

مجموعه مقالات نخستین همایش جنگ ترکیبی

مفاهیم، رویکردها و الزامات

(محور یکم؛ علل و ماهیت جنگ ترکیبی)

تهیه کنندۀ:

معاونت پژوهش و تولید دانش دافوس آجا

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۲

سرشناسه	: همایش جنگ ترکیبی، مفاهیم، رویکردها و الزامات (نخستین : ۱۳۹۵ : تهران)
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه مقالات نخستین همایش جنگ ترکیبی : مفاهیم، رویکردها و الزامات تهیه کننده معاونت پژوهش و تولید دانش دافوس آجا : ویراستار مهدی اوریا.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۲
شابک	: دوره: ۷-۳۹-۵۳۵۰-۶۲۲-۹۷۸ : ج. ۱: ۳-۴۰-۵۳۵۰-۶۲۲-۹۷۸ : ج. ۲: ۴۱-۵۳۵۰-۶۲۲-۹۷۸ : ج. ۳: ۷-۴۲-۵۳۵۰-۶۲۲-۹۷۸
مندرجات	: ج. ۱. علل و ماهیت جنگ ترکیبی ج. ۲. اصول و مبانی جنگ ترکیبی ج. ۳. کاربرد یکان های رزمی در جنگ ترکیبی
موضوع	: جنگ ترکیبی -- کنگره ها Hybrid warfare -- Congresses جنگ ترکیبی -- مقاله ها و خطابه ها Hybrid warfare -- Addresses, essays, lectures
شناسه افزوده	: ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. معاونت پژوهش و تولید دانش
شناسه افزوده	: ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	: Iran. Army. Command & Staff University. Dafoos publisher

عنوان: مجموعه مقالات نخستین همایش جنگ ترکیبی، مفاهیم، رویکردها و الزامات

مؤلف: معاونت پژوهش و تولید دانش دافوس آجا

ویراستار: مهدی اوریا

صفحه آرای: مهدی اوریا

طرح روی جلد: علی ناصری

ناشر: انتشارات دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۲۰۵ص

تاریخ نشر: ۱۴۰۲

چاپ اول

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۹۵۰,۰۰۰ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده نویسندگان می باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

پیشگفتار

تحولات ناشی از فروپاشی نظام دوقطبی از یک سو و یک‌جانبه‌گرایی ایالات متحده آمریکا از سوی دیگر، فضایی را برای رقابت قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و همچنین بازیگران دولتی و غیردولتی در منطقه غرب آسیا فراهم نمود. نتیجه این حوادث، بروز چند جنگ منطقه‌ای از جمله جنگ‌های یکم و دوم خلیج فارس و پس از آن اشغال افغانستان و عراق بود که هر کدام از آنها با سبک‌های متفاوتی از جنگ، به ویژه از سوی آمریکا به اجرا درآمد. بدنبال این مناقشات و تحریک تدارک‌هدفمند غرب در منطقه، منازعات در میان کشورهای اسلامی شعله‌ور گردید و فرصت لازم را برای رژیم صهیونیستی جهت سرکوب فلسطینیان ایجاد کرده و همچنین اسلام‌هراسی را در سطح جهان به منظور توجیه سرکوب مسلمانان ترویج نمود.

اما در مقابل هجمه گسترده آمریکا و هم‌پیمانانش در قالب سبک جنگ‌هایی از قبیل: شبکه‌محور و تأثیرمحور به منطقه غرب آسیا و شبه جزیره بالکان که عموماً بر مبنای فناوری‌های پیشرفته استوار بود، حزب‌الله لبنان در سال ۲۰۰۷ میلادی، شیوه جدیدی از جنگ را جهت شکست ارتش صهیونیستی به کار گرفت که در محافل نظامی تحت عنوان «جنگ ترکیبی» مطرح گردید. این نمونه پس از لبنان در جریان جنگ داخلی اوکراین و سپس در سوریه و عراق نیز مشاهده شد.

در حال حاضر با گذشت قریب ۸ سال از جنگ مذکور، این شیوه از سوی جریان‌های تندرو و افراطی به ویژه گروه‌های تکفیری-تارشگری منطقه مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد؛ لذا با توجه به تحولات سیاسی-امنیتی منطقه غرب آسیا و ترکیب ابزارهای متعارف و نامتعارف و همچنین منظم و نامنظم جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش ج.ا.ا بر آن شد با همکاری سازمان تحقیقات و جهاد خودکفایی نزا، همایشی تحت عنوان «نخستین همایش جنگ ترکیبی، مفاهیم، رویکردها و

الزامات» برگزار نماید تا از این رهگذر اندیشمندان و صاحب‌نظران نظامی در سطح نیروهای مسلح فرصت یابند نقطه‌نظرات خود را در قالب تحقیقات علمی به اشتراک گذاشته و با واکاوی تجربیات حاصل، زمینه مناسب‌تری را جهت بررسی آکادمیک این جنگ در مجامع علمی-نظامی فراهم نمایند.

در همین راستا، دستاوردهای علمی نخستین همایش جنگ ترکیبی حکایت از آن دارد که فرماندهان و مسئولان نظامی در هر شرایط و زمانی باید به ارتقاء توان علمی و مهارت‌های عملی نیروها توجه خاص داشته باشند. یکی از عوامل مهم در این زمینه توجه کامل به دستیابی ایده‌های نو است. در این راستا توجه به تبدیل ایده و تفکر واکنش‌گری به ایده فراکنش‌گری مساله‌ای است که با تلاش و پیگیری در حوزه پژوهش جامه عمل می‌پوشد و خلق دانش جدید را سبب خواهد شد. عامل مهم دیگر، اشاعه دانش تولیدی است که از سامانه آموزش متبلور شده و باید مورد عنایت متولیان امور پژوهش و آموزش در تمامی سطوح قرار گیرد تا در نهایت با ثبت و نشر آن بتوان یافته‌های جدید را از نسلی به نسل دیگر منتقل نمود. همچنین نتایج مجموعه مقالات واصله در محور یکم «نخستین همایش جنگ ترکیبی» نشان می‌دهد که ظهور تفکرات پسامدرن در حوزه جنگ و توسعه بازیگران صحنه عملیات نظامی، از جمله علل اساسی به وجود آمدن جنگ ترکیبی است که ماهیت آن ترکیب تمامی مولفه‌های قدرت ملی و فرا ملی برای دستیابی به اهداف تلفیقی می‌باشد. به علاوه یکی از تهدیدات جاری دفاعی-امنیتی، وقوع و گسترش منازعات ترکیبی به ویژه در منطقه غرب آسیا است.

با توجه به نتایج حاصله محور دوم همایش یعنی اصول و میانی جنگ ترکیبی، چنین برداشت می‌گردد که جنگ ترکیبی طیف متنوع عوامل از راه‌کنش‌ها و آرایش‌های نظامی گرفته تا حملات غیر نظامی از جمله قدرت اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و مذهبی با رویکردهای مردمی را در بر داشته که همگی مستلزم داشتن فرماندهی متمرکز و ساختار مناسب کنترلی بروز است که در اجراء

باید چابک و غیر متمرکز عمل نماید لذا در این چارچوب از تمامی ترفندهای آموزشی اجرا شده باید بهره برد و راهکنش‌های نظامی و فناوری را با هم ترکیب نمود.

با عنایت به محور سوم همایش یعنی کاربرد یگان‌های رزمی، اصلی‌ترین مولفه در جنگ ترکیبی، داشتن روش‌های مناسب بکارگیری نیروها در تمام شرایط جغرافیایی است که بتوان از توانایی نبرد زمینی، پدافند هوایی، هوایی و دریایی بطور خاص و به طور عام از ظرفیت آحاد مردم (بسیج) با یک فرماندهی و کنترل آزمایش شده بهره جست. در نتیجه سامانه فرماندهی و کنترل در مقابله با جنگ ترکیبی بیانگر مجموعه‌ای است که به ترتیب شیوه‌های لازم برای:

۱. جمع‌آوری، پردازش و انتشار مداوم اطلاعات محیطی را داشته باشد.
 ۲. برقراری و حفظ ارتباط بین اعضای سامانه فرماندهی را ایجاد نماید.
 ۳. طرح ریزی سازماندهی، هماهنگی و هدایت عملیات را در تمام شرایط به انجام رساند.
 ۴. پشتیبانی همه جانبه از نیروها و تداوم آن را در تمام مراحل عملیات بعمل آورد.
 ۵. فرماندهی، کنترل و نظارت بر نیروها در صحنه عملیات با توجه به ساختارهای منعطف و پویا صورت پذیرد.
- خنثی‌سازی اقدامات دشمن را با در هم آمیختن عملیات فریب، عملیات روانی و جنگ الکترونیک برای یک عملیات پیچیده و هماهنگ شده عملی سازد.

دیر نخستین همایش جنگ ترکیبی

سر تیپ دوم دکتر حمید کریمی